

Wewnątrz Szkolny System Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej im. gen. bryg. Franciszka Włada w Kamionie

Rok szkolny 2026/2027

PODSTAWA PRAWNA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowano na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego, w szczególności:

1. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
2. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325), w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2026 r.;
3. rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 73);
4. przepisów dotyczących organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach;
5. statutu szkoły;
6. programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
7. podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, obejmuje całokształt zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę, których celem jest wspieranie uczniów w poznawaniu siebie, swoich zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji i wartości oraz w świadomym planowaniu dalszej edukacji i przyszłej aktywności zawodowej.

Doradztwo zawodowe jest procesem rozłożonym na kolejne etapy edukacyjne. W szkole podstawowej obejmuje ono zarówno orientację zawodową w klasach I–VI, jak i przygotowanie uczniów klas VII–VIII do świadomego i samodzielnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i zawodu

Szkoła wykorzystuje w działaniach doradczych aktualne informacje dotyczące rynku pracy, prognoz zapotrzebowania na pracowników, możliwości kształcenia oraz dostępnych cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.

Założenia WSDZ

1. Doradztwo zawodowe jest procesem wspierającym ucznia w poznawaniu siebie i planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej.
2. Działania doradcze są prowadzone systematycznie, adekwatnie do wieku, możliwości psychofizycznych i potrzeb uczniów.

3. Doradztwo zawodowe jest zadaniem całej szkoły.
4. W realizację WSDZ włączają się dyrektor, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, nauczyciel bibliotekarz oraz inni pracownicy szkoły – zgodnie z zakresem swoich zadań.
5. Istotnym elementem systemu jest współpraca z rodzicami uczniów.
6. Szkoła rozwija współpracę z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami, przedstawicielami branż oraz innymi podmiotami wspierającymi doradztwo zawodowe.
7. W działaniach doradczych wykorzystywane są cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego, ogólnodostępne platformy edukacyjne, strony internetowe oraz bazy informacji o zawodach i rynku pracy.
8. Uczniowie są przygotowywani do krytycznego i odpowiedzialnego korzystania z informacji dostępnych w internecie.
9. WSDZ uwzględnia wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.
10. Szkoła korzysta z aktualnych informacji o zapotrzebowaniu na pracowników i zmianach zachodzących na rynku pracy.
11. Działania doradcze nie mają na celu wskazania uczniowi jednego „właściwego” zawodu, lecz stworzenie warunków do samodzielnego poznawania własnych możliwości i podejmowania świadomych decyzji.

Celem WSDZ jest:

1. wspieranie uczniów w poznawaniu własnych zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji, mocnych stron i wartości;
2. rozwijanie umiejętności planowania własnego rozwoju;
3. kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy i edukacji;
4. rozwijanie kompetencji niezbędnych do podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
5. zapoznanie uczniów ze światem zawodów;
6. rozwijanie wiedzy o różnych ścieżkach kształcenia;
7. przygotowanie uczniów klas VII–VIII do wyboru szkoły ponadpodstawowej;
8. rozwijanie umiejętności korzystania z informacji o rynku pracy;
9. zapoznanie uczniów i rodziców z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego;
10. rozwijanie umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i oceniania informacji;
11. ukazywanie wpływu nowych technologii i sztucznej inteligencji na świat zawodów;
12. rozwijanie umiejętności planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
13. rozwijanie współpracy szkoły z rodzicami, pracodawcami i przedstawicielami branż;
14. umożliwianie uczniom bezpośredniego poznawania środowiska pracy poprzez wizyty zawodoznawcze;
15. wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji z uwzględnieniem ich indywidualnych możliwości oraz aktualnych i przewidywanych zmian na rynku pracy.

Cele szczegółowe WSSDZ

Uczeń:

- poznaje swoje zainteresowania;
- rozpoznaje własne uzdolnienia i mocne strony;
- poznaje swoje zasoby i możliwości;
- rozwija umiejętność samooceny;
- poznaje różne grupy zawodów;
- potrafi opisać wybrane zawody;
- poznaje wymagania związane z wykonywaniem wybranych zawodów;
- poznaje różne środowiska pracy;
- poznaje znaczenie pracy dla człowieka i społeczeństwa;
- rozwija kompetencje społeczne;
- uczy się współpracy i odpowiedzialności;
- poznaje możliwości rozwijania zainteresowań;
- poznaje system edukacji;
- poznaje różne drogi prowadzące do zdobywania kwalifikacji;
- korzysta z informacji zawartych na stronach internetowych i platformach edukacyjnych;
- poznaje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego;
- potrafi wyszukiwać informacje dotyczące zawodów i szkół;
- poznaje informacje o rynku pracy;
- poznaje prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego;
- rozumie, że wybory edukacyjne mogą mieć wpływ na przyszłą sytuację zawodową;
- dostrzega wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia;
- potrafi planować kolejne etapy swojej edukacji;
- potrafi analizować informacje przed podjęciem decyzji.

WSDZ obejmuje:

1. Uczniów klas I–III

Działania koncentrują się na:

- poznawaniu siebie;
- rozwijaniu zainteresowań;
- poznawaniu pracy ludzi z najbliższego otoczenia;
- kształtowaniu szacunku do pracy;
- rozwijaniu współpracy i odpowiedzialności;
- poznawaniu wybranych zawodów.

2. Uczniów klas IV–VI

Działania obejmują:

- rozpoznawanie zainteresowań i uzdolnień;
- poznawanie zawodów;
- rozwijanie kompetencji społecznych;
- poznawanie różnych środowisk pracy;
- rozwijanie umiejętności korzystania z informacji;
- poznawanie znaczenia edukacji dla przyszłości;

- rozwijanie zainteresowań i planowanie własnego rozwoju.

3. Uczniów klas VII–VIII

Działania obejmują w szczególności:

- poznawanie własnych zasobów;
- analizowanie zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji;
- poznawanie systemu edukacji ponadpodstawowej;
- analizowanie oferty szkół;
- poznawanie zawodów i kwalifikacji;
- poznawanie rynku pracy;
- korzystanie z cyfrowych narzędzi doradztwa;
- analizowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników;
- poznawanie różnych ścieżek kształcenia zawodowego;
- poznawanie możliwości dalszego kształcenia;
- planowanie własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- analizowanie konsekwencji podejmowanych wyborów;
- poznawanie wpływu AI i nowych technologii na zawody.

Dyrektor:

- zapewnia warunki do realizacji WSDZ;
- zatwierdza program realizacji WSDZ;
- organizuje pracę szkoły w sposób umożliwiający realizację działań doradczych;
- wspiera współpracę z pracodawcami i innymi podmiotami;
- zapewnia możliwość doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- nadzoruje realizację programu.

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom;
- wspieranie uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji;
- koordynowanie realizacji WSDZ;
- współpraca z wychowawcami, nauczycielami, pedagogiem i psychologiem;
- współpraca z rodzicami;
- współpraca z pracodawcami, instytucjami i przedstawicielami branż;
- wykorzystywanie aktualnych informacji o rynku pracy;
- wykorzystywanie cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;
- analizowanie prognoz dotyczących rynku pracy;

- organizowanie wizyt zawodoznawczych;
- prowadzenie dokumentacji realizowanych działań;
- monitorowanie i ewaluowanie działań doradczych.

Nowelizacja wprost wskazuje na wykorzystywanie przez doradcę cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego, ogólnodostępnych platform edukacyjnych, stron internetowych, baz zawodów i platform komunikacji z uczniami oraz rodzicami.

Wychowawcy:

- realizują działania z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- wspierają uczniów w planowaniu rozwoju;
- współpracują z doradcą zawodowym;
- współpracują z rodzicami;
- uwzględniają tematykę doradztwa zawodowego w pracy wychowawczej.

Nauczyciele:

- wskazują związki nauczanego przedmiotu z różnymi zawodami;
- prezentują praktyczne zastosowania wiedzy;
- rozwijają kompetencje uczniów;
- wykorzystują przykłady zawodów związanych z daną dziedziną;
- wspierają uczniów w rozwijaniu zainteresowań.

Pedagog i psycholog:

- wspierają uczniów w rozpoznawaniu zasobów;
- pomagają uczniom w sytuacjach trudności edukacyjnych i decyzyjnych;
- współpracują z doradcą zawodowym;
- wspierają rodziców;
- pomagają w dostosowaniu działań doradczych do indywidualnych potrzeb ucznia.

Rodzice:

- wspierają dzieci w rozpoznawaniu ich zainteresowań;
- współpracują ze szkołą;
- uczestniczą w wydarzeniach związanych z planowaniem ścieżki edukacyjno-zawodowej;

Szkoła będzie rozwijała współpracę z lokalnymi i regionalnymi:

- pracodawcami;
- przedstawicielami branż;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- publicznymi służbami zatrudnienia;
- placówkami doskonalenia nauczycieli.

W roku szkolnym 2026/2027 szkoła, w miarę możliwości organizacyjnych, będzie organizowała wizyty zawodoznawcze.

Ich celem jest bezpośrednie poznanie przez uczniów:

- środowiska pracy;
- specyfiki wykonywania wybranych zawodów;
- stanowisk pracy;
- stosowanych narzędzi i technologii;
- wymagań związanych z wykonywaniem zawodu;
- możliwości kształcenia prowadzącego do danego zawodu.

Wizyty mogą być organizowane m.in.:

1. u pracodawców;
2. w innych podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów;
3. w branżowych centrach umiejętności;
4. w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
5. w centrach kształcenia zawodowego;
6. w placówkach kształcenia ustawicznego.

W roku szkolnym 2026/2027 szkoła będzie rozwijać wykorzystanie cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.

Uczniowie będą poznawać:

- ogólnodostępne platformy edukacyjne;
- strony internetowe dotyczące zawodów;
- ogólnopolskie bazy zawodów;
- narzędzia do poznawania zainteresowań i predyspozycji;
- źródła informacji o szkołach ponadpodstawowych;
- źródła informacji o rynku pracy;
- prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- narzędzia wspierające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- zasady bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z informacji internetowych.

W ramach WSDZ uczniowie klas VII–VIII będą poznawać wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na:

- powstawanie nowych zawodów;
- zanikanie lub przekształcanie niektórych zadań zawodowych;
- zmianę kompetencji wymaganych przez pracodawców;
- organizację pracy;
- pracę zdalną;
- elastyczne formy zatrudnienia;
- sposób poszukiwania pracy;
- proces uczenia się i zdobywania nowych kompetencji.

Uczniowie będą rozwijać umiejętność krytycznego korzystania z narzędzi AI, w szczególności w zakresie:

- weryfikowania informacji;
- ochrony danych osobowych;
- odpowiedzialnego korzystania z technologii;
- rozpoznawania ograniczeń narzędzi AI;
- wykorzystywania technologii jako narzędzia wspierającego, a nie zastępującego samodzielne myślenie.

TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania;
- określa sposoby rozwijania zainteresowań;
- przedstawia swoje mocne strony;
- opowiada o swoich zainteresowaniach;
- rozpoznaje czynności, które lubi wykonywać.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- poznaje wybrane zawody;
- rozpoznaje zawody wykonywane przez osoby z najbliższego otoczenia;
- opisuje wybrane czynności zawodowe;
- dostrzega znaczenie pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- poznaje różne sposoby uczenia się;
- rozwija swoje zainteresowania;
- dostrzega związek między uczeniem się a rozwojem.

4. Planowanie własnego rozwoju

Uczeń:

- podejmuje proste decyzje;
- planuje działania;
- wyznacza proste cele;
- współpracuje z innymi w realizacji celu.

TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY IV–VI

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- określa własne zainteresowania;
- rozpoznaje swoje mocne strony;
- rozpoznaje własne uzdolnienia;
- określa swoje preferencje;
- rozwija umiejętność samooceny.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- poznaje różne zawody;
- opisuje charakter pracy w wybranych zawodach;
- poznaje wymagania związane z wykonywaniem zawodów;
- poznaje środowiska pracy;
- dostrzega znaczenie kompetencji społecznych.

3. Rynek edukacyjny

Uczeń:

- poznaje różne sposoby zdobywania wiedzy;
- poznaje znaczenie rozwijania kompetencji;
- dostrzega potrzebę uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie rozwoju

Uczeń:

- wyznacza cele;
- planuje działania;
- analizuje rezultaty podejmowanych działań;
- podejmuje decyzje dotyczące własnego rozwoju.

TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY VII–VIII

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby;
- określa zainteresowania;
- określa uzdolnienia;
- analizuje mocne strony;

- określa wartości;
- analizuje własne możliwości i ograniczenia;
- dokonuje samooceny.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wykorzystuje umiejętności cyfrowe do wyszukiwania informacji o zawodach;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- uwzględnia możliwość pracy zdalnej;
- poznaje elastyczne formy zatrudnienia;
- analizuje znaczenie doświadczenia pracy;
- poznaje znaczenie wolontariatu;
- poznaje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- charakteryzuje wybrane zawody;
- poznaje kwalifikacje wyodrębnione w zawodach;
- poznaje sposoby uzyskiwania kwalifikacji;
- rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym AI, na zawody i formy zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- poznaje system edukacji;
- analizuje ofertę szkół ponadpodstawowych;
- poznaje różnice pomiędzy liceum, technikum i szkołą branżową;
- analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe;
- poznaje możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych;
- poznaje możliwości dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju

Uczeń:

- planuje własną ścieżkę edukacyjno-zawodową;
- korzysta z nowoczesnych narzędzi informatycznych;
- wykorzystuje ogólnodostępne platformy edukacyjne;
- korzysta z wiarygodnych stron internetowych;
- analizuje konsekwencje podejmowanych wyborów;
- potrafi modyfikować swój plan w zależności od zmieniających się warunków.

Literatura:

- ✓ Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-i-iii;>
- ✓ [Zintegrowana platforma edukacyjna](#)

- ✓ Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych
; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- ✓ Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017;
- ✓ Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>
- ✓ Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3,
Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016 Maćkowiak A., Kim
zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo
Harmonia, Gdańsk 2016 Maćkowiak A., Zgadnij kto to,
Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011;
- ✓ Strzeмиńska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.